

МІНІСТЕРСТВО
ФІНАНСІВ
УКРАЇНИ

National Academy for
Finance and Economics
*Ministry of Finance of the
Netherlands*

МОНІТОРИНГ І ОЦІНКА ФУК: моніторинг з боку другої лінії та роль внутрішнього аудиту щодо ФУК

Департамент гармонізації державного
внутрішнього фінансового контролю
Міністерства фінансів України

ЩО ТАКЕ МОНІТОРИНГ?

«Моніторинг – відстеження стану організації та функціонування системи внутрішнього контролю в цілому та / або окремих його елементів»

(Основні засади здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 12.12.2018 № 1062)

«Моніторинг – один із елементів внутрішнього контролю і є інструментом, який оцінює якість системи внутрішнього контролю з часом»

(Міжнародні стандарти INTOSAI)

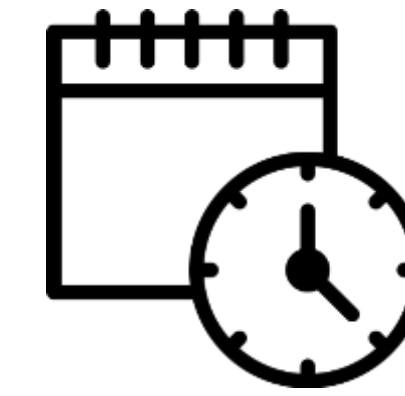
ПОСТІЙНИЙ МОНІТОРИНГ

- ✓ Здійснюється **під час поточної (щоденної)** діяльності установи
- ✓ Охоплює **всі елементи** внутрішнього контролю
- ✓ Здійснюється **операційними підрозділами**
- ✓ **Підтвердження ефективного здійснення** – своєчасне досягнення установою встановлених мети, завдань, планів та вимог
- **Недолік** – не дає можливості об'єктивно / незалежно оцінити процес

ПЕРІОДИЧНА ОЦІНКА

- ✓ Здійснюється на **рівні другої лінії** (працівниками, які **НЕ** несуть відповідальності за виконання окремих завдань та функцій) або підрозділом внутрішнього аудиту установи
- ✓ Дає **об'єктивну / незалежну оцінку** здійснюваному процесу
- ✓ **Підтвердження ефективного здійснення** – своєчасне досягнення установою встановлених мети, завдань, планів та вимог
- ✓ **Цінність рекомендацій** спрямована на підвищення ефективності системи внутрішнього контролю, а не лише на її оцінці
- ✗ **Недолік** – не дає можливості миттєво відреагувати на виявлені недоліки

ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ

Постійний моніторинг

Інформування здійснює керівник операційного підрозділу через встановлені лінії підзвітності, запроваджені в установі

Періодична оцінка

Інформування здійснює/здійснюють:

- уповноважена особа або структурний підрозділ через встановлені лінії підзвітності, запроваджені в установі
- підрозділ внутрішнього аудиту шляхом надання рекомендацій щодо функціонування системи внутрішнього контролю та її удосконалення

ІНФОРМУВАННЯ КЕРІВНИЦТВА УСТАНОВИ

- ▶ Операційні підрозділи
- ▶ Підрозділи підтримки
- ▶ Внутрішній аудит

- ▶ Керівництво установи приймає рішення, спрямовані на коригування дій

- ▶ Установа діє ефективно

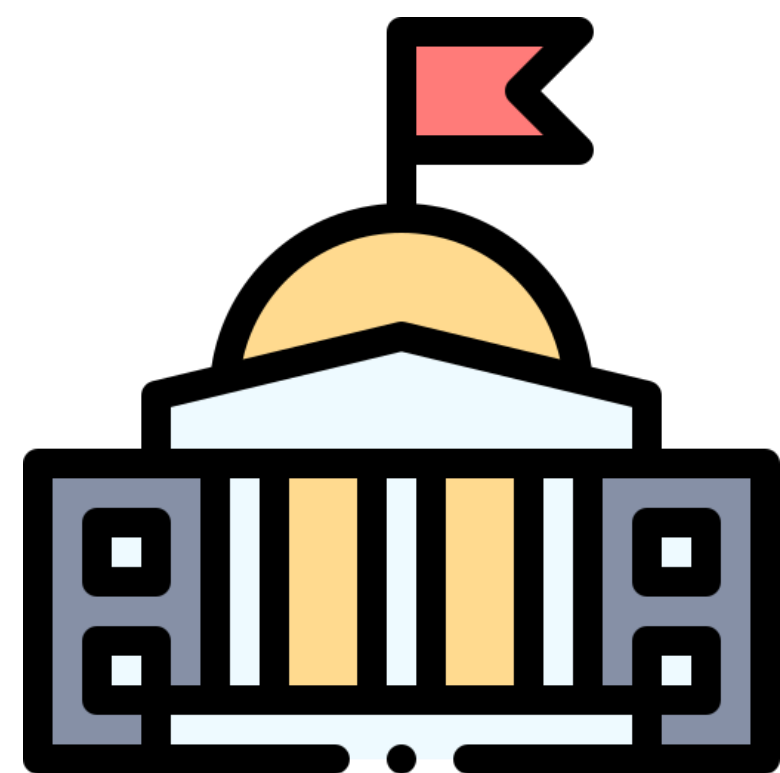

ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ

Моніторинг

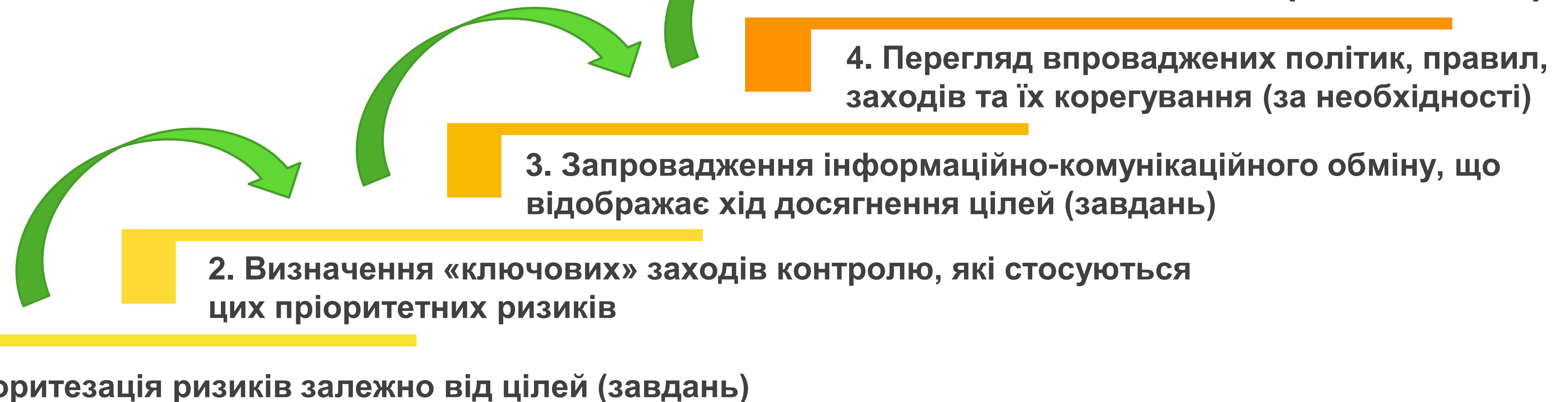
як система внутрішнього контролю (впроваджені політики, правила і заходи)
забезпечує та сприяє досягненню установою цілей (завдань)

Установа

Цілі (завдання)

ЦІЛЬ МОНІТОРИНГУ

Належна система моніторингу в комплексі зі звітуванням
ЗАБЕЗПЕЧУЄ:

- ✓ більшу контрольованість за здійснюваними процесами, своєчасне реагування на зміни;
- ✓ оперативну інформованість про стан досягнення ключових показників діяльності;
- ✓ актуалізацію ідентифікованих та оцінених ризиків, ефективність і релевантність впроваджених заходів контролю;
- ✓ своєчасне реагування на відхилення (недоліки) для їх коригування

СПРИЯЄ У ДОСЯГНЕННІ визначених цілей (завдань)

ПОМИЛКОВІ СУДЖЕННЯ (РОЗУМІННЯ/СПРИЙНЯТТЯ) ЩОДО МОНІТОРИНГУ

МОНІТОРИНГ

{ **НЕ НАДБУДОВА** над виконуваним процесом
НЕ ДОДАТКОВІ обов'язки працівників

ОСНОВНІ ПОМИЛКИ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ:

зосереджений **ЛИШЕ** на дотриманні вимог законодавства;

НЕ ОРІЄНТОВАНО на ефективність внутрішнього контролю у процесі реалізації основних завдань та функцій, досягнення цілей;

ОМБЕЖЕНИЙ в основному заходами щодо перевірок відповідності (дотримання процедур і правил), проведення аналізу реалізації операційних рішень;

здійснюється в основному під час проведення внутрішніх аудитів

ЩО ТАКЕ ВНУТРІШНІЙ АУДИТ?

Внутрішній аудит – це діяльність, спрямована на удосконалення системи управління, внутрішнього контролю, запобігання фактам незаконного, неефективного та нерезультативного використання бюджетних коштів, виникненню помилок чи інших недоліків у діяльності розпорядника бюджетних коштів і підприємств, установ та організацій, що належать до сфери його управління, та яка передбачає надання незалежних висновків і рекомендацій.

(стаття 26 Бюджетного кодексу України)

Моніторинг

діяльність підрозділу
внутрішнього аудиту

РОЛЬ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

Ризик-орієнтовний підхід до відбору об'єктів внутрішнього аудиту

Оцінка та надання відповідних рекомендацій щодо системи внутрішнього контролю

- ★ дотримання законодавства та внутрішніх вимог;
- ★ достовірність і повнота фінансової та операційної інформації;
- ★ ефективність та надійність інформаційних систем і технологій;
- ★ використання і збереження активів;
- ★ ефективність управління бюджетними коштами;
- ★ досягнення визначених мети і цілей

РОЛЬ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

Внутрішній аудит
допомагає установі
досягти цілей через
надані рекомендації

